

26 אוקטובר 23

לכבוד
ניר ברקת, שר הכלכלה
אמנות מרחב, מנכ"ל המשרד

הנדון: פיצויים למשק ודאגה להמשך תפקודו – חברות הברזל

נכבדי,

בשם הבעלים, היו"רים, המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים של החברות המובילות במשק, להלן ריכז הנקודות שעלו בשיחנו, במטרה לטפח, לעודד ולפצות את המשק במסגרת המלחמה.

תהליך הכנת ניירות העמדה על ידנו, משתף את הדרג המקצועי הבכיר ביותר בחברות בישראל. התהליך פתוח ורב משתתפים ובמהלכו נסקר הנושא שבנדון, מתקיים דיון עומק בו מועלות נקודות מרכזיות לנייר העמדה, והוא נשלח להערות ותגובות כלל החברים לגיבושו של הנייר הסופי המוצג בפניכם. כך שנייר העמדה שבפניכם הוא המצרף המקצועי של כלל המשק על ענפיו השונים.

1. פיצוי ותמיכה לעסקים ולעובדים

- 1.1. התקרה של 400 מליון ש"ח מחזור מוציאה מכלל הזכאים להטבות חברות רבות שתרומתן למשק חשובה ביותר.
- 1.2. במקרה של סניפים באיזור העימות, יש לקחת את מחזורי הסניפים ולא את סך מחזור החברה.
- 1.3. לגבי חברות ישראליות רב לאומיות, יש לקחת בחשבון רק את מחזור הפעילות בישראל.
- 1.4. לא לשכוח את העסקים החדשים, להם אין מספרי השוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ועדיין צריכים סיוע.
- 1.5. לוודא שהרשויות המקומיות יוותרו על ארנונה באיזורים או בתחומים הנפגעים. כך למשל, יש לפטור מארנונה קניונים בהם אין כמעט מסחר בימים אלו.
- 1.6. לדאוג לפיצוי מקומות העבודה ששיכנו עובדים בבתי מלון או בסידור חלופי אחר על חשבונם.
- 1.7. יש לקבוע כי הסיוע לעובדים ולבני משפחה מהווה צעד הומניטרי ולא הטבה לעובד על כל המשתמע מכך בניכויים, ביטוח לאומי ומע"מ.

2. תעסוקה גמישה

- אנו מברכים על תוכנית תעסוקה גמישה, שטובה יותר מתוכנית החל"ת, באשר היא מבטיחה חזרה קלה ומהירה לעבודה לאחר תום המלחמה, בהיותה משמרת את קשרי עובד-מעביד. כמה הערות לתשומת לבכם:
3. יש לדאוג לביצוע מהיר של התוכנית, שכן כל יום שעובר מחייב את החברות שלא יכולות להמתין להוציא עובדים לחל"ת על כל המשמעות הקשה הנובעת מכך.
 - 3.1. יש להחיל את התעסוקה הגמישה הרטרואקטיבית החל מה-8.10.23.
 - 3.2. התעסוקה הגמישה חייבת להיות גם לעובדים שעתיים או כאלו העובדים בחלקיות משרה.
 - 3.3. לוודא שאין צורך באישור העובד להוצאתו לתעסוקה גמישה.
 - 3.4. לוודא שאין מגבלת ימים (בתוכנית החל"ת יש מגבלות 30 ימי המתנה וכו' – שיש לוודא שלא יוכנסו לתוכנית ההעסקה הגמישה.

4. הצלת ענף ההי-טק

אין צורך להכביר מילים על חשיבות של הקטר של המשק הישראלי. ענף ההי-טק היה בבעיית נזילות עוד טרם המלחמה, אולם כרגע כל הצינורות להזרמת החמצן לסקטור זה – נאטמו.

4.1. סיוע במימון:

- 4.1.1 יש להעמיד קווי אשראי בערבות מדינה ובריבית מסובסדת לחברות ההיי-טק הזקוקות לכך.
- 4.1.2 השקעה הונית כנגד הקצאת מניות (הדבר נעשה על ידי ממשלת ארהב במשבר של 2008, לבנק האירופי לפיתוח יש תכנית דומה משולבת באשראי ומענקים)
- 4.1.3 תכנית משולבת עם משקיעים המוסדיים שחלקה בסיכון וחלקה בערבות מדינה.
- 4.1.4 קומבינציה של כמה מהאפשרויות למעלה
- 4.2 יש לדאוג להגדיל באופן בהול את תקציב מרכז החדשנות לתמיכה בענף.
- 4.3 יש לגבש תוכניות ייעודיות לסטארט-אפים
- 4.4 על רשות החדשנות לדחות תשלומי תמלוגים לחברות תחת מסלול זה

5. שמירת רציפות היבוא והיצוא

- 5.1 קיים מחסור משמעותי במקום מטענים ליצוא. החברות הישראליות אינן מסוגלות לספק את הנפח הנדרש. היקף הובלת המטענים באויר ירד ב-70%. יש לעודד חברות מטען זרות להגיע לישראל ו/או לסייע לחברות הישראליות להיערך להגדלת מספר מטוסי המטען. טיפול בהגברת כמות מטוסי המטען המגיעים וטסים מישראל, בבעלות/בחקירה מחברות זרות ע"י ביטוחים מתאימים: יש חברות זרות שרוצות לטוס לארץ והפער הוא כלכלי (ביטוח סיכוני מלחמה, ערבויות וכו') – המדינה בהחלט יכולה לבטח טיסות מטען ולהגדיל את ה-CAPACITY.
- 5.2 יצירת אשראי מוגבר ליבואנים בשחרור המטען מכס ומע"מ – 30/60 יום.
- 5.3 העלאת תקרת התשלום האפשרית בכרטיסי אשראי למסי מדינה בכלל ומכס ומע"מ בפרט - תהליך עליו התחלנו לעבוד עם החשכ"ל וצוותו לפני שנתיים וחצי אך נפל בין הכסאות עם רשות המסים וזו בהחלט השעה להשלימו.
- 5.4 טיפול בהיטלי מלחמה המושטים על היבואנים, במטרה לצמצם את עליית יוקר המחיה – חברת ספנות ביקשה 200 דולר למכולה (כשכל המכולה עולה 1000 דולר).
- 5.5 פתיחת מעברי הגבול היבשתיים שסגורים: המעברים לירדן ולמצריים חיוניים להמשך עבודה יומיומית. הרציפות הזו חשובה גם לעסקים וגם ליחסים הדיפלומטיים עם שתי המדינות.
- 5.6 נבקש לא לתת הנחיות שתוקפן "עד תום המלחמה" – זה לא ברור. יש לקבוע תאריך יעד ואם צריך אח"כ להאריכו.
- 5.7 היות ו"ענבל" אינה חברה מוכרת בעולם ואינה מדורגת, נבקש כי נותן הערבות יהיה חברת ביטוח ישראלית גדולה, כשענבל נותנת לה גיבוי מאחורי הקלעים.
- 5.8 הימים החופשיים בנמלים – תפנו לנמל חיפה ולנמל מפרץ החדש לבקש ימים חופשיים בתוך הנמל כי יש פקקים מטורפים בנמלים ובכבישים אליהם.
- 5.9 יש ליצור חלופות אחסון למי שלא יכול להוביל למפעל כי הוא בדרום / בצפון.
- 5.10 יש לטפל בתעריפון הדקונוני של הנמל החדש בחיפה, וכן לקבוע שם איש קשר ולאפשר ועדת חריגים – בדומה להתנהלות הקיימת עם נמל חיפה.
- 5.11 רוב האוניות פוקדות רק את נמל חיפה. דבר הגורם לתורי ענק, ולצורך במקרים רבים בהובלת מטענים ביבשה דרומה, וכל זאת בזמן של מחסות במשאיות. יש לסבסד את העלות הגבוהה של ההובלת היבשתית לבל תגרום בסופו של דבר לעלית מחירים.

6. חבל תקומה

- 6.1. יש לתקן את חוק העדפת תוצרת הארץ כך שתכליל גם את קבלני המשנה
- 6.2. יש להוסיף תיקון מיוחד לעידוד הרכישה ממפעלי חבל תקומה בפרט והדרום בכלל.
- 6.3. לפרסם הוראת שעה המאפשרת לכל יישוב חבל תקומה להיות מוכרים כעמותות לכאורה, לצורך הגברת התרומות – לאפשר להם להשתמש בסעיף 46.
- 6.4. לתת מענה של בטחון ואבטחה לאיזורי התעשייה בכדי לגרום לעובדים לחזור לעבודה.
- 6.5. לסייע לחברות פתרונות מגורים קרובים לעובדים ו/או פתרונות תחבורה להסעות העובדים למקומות העבודה

7. מפעלים חיוניים

- 7.1. יש לספק הגדרת מפעלים מאושרים לכל היצואנים, ובכלל זה למרכזי מו"פ טכנולוגיים
- 7.2. אישורים של ספקיות מערכות הבטחון כמפעלים חיוניים

8. מרכז השקעות

בפני מרכז השקעות מונחות בקשות מן העבר הלא רחוק למענקי השקעה. למרות שהבקשות עברו בחינה של מרכז השקעות נראה שיש הקפאה לגבי אישור המענקים בגלל המלחמה ובחינת צמצום התקציב שיועד למענקי השקעה. נבקש שדווקא לאור המלחמה יש אולי הצדקה לאשר את מענקי ההשקעה כדי שחברות לא יבטלו תוכניות השקעה שעשו בהסתמך על מענקי מרכז השקעות. הרי אם השקעות יבוצעו המדינה תרוויח בכמה מובנים: גם תייצר תעסוקה לשם בניית/הקמת ההשקעה עצמה, וגם ההשקעה תבטיח מקומות תעסוקה בשוטף לאחר הקמתה.

9. מחסור בעובדים

- 9.1. אי הכנסתם של פועלים פלסטינאים לארץ מחייב התגייסות להבאת עובדים זרים לתעשייה, בניה, חקלאות וסיעוד, בהיקפים גדולים.
- 9.2. לשקול השבתם של עובדים פלסטינאים מאיו"ש, לפחות באופן חלקי ומבוקר.
- 9.3. יש ליזום פרויקט ממשלתי לגיוס עובדים חרדיים.

10. נדל"ן

- 10.1. יש להעמיד לקבלנים קווי אשראי בריבית מסובסדת
- 10.2. לטפל בפתיחת אתרי הבניה, תחת ההגדרה כפעילות חיונית למשק. להקפיד כי הסמכות לסגירת אתרי בניה לא תהיה בידי הרשות המקומית.
- 10.3. להזרים כ"א לענף
- 10.4. לדאוג להחלת סעיפי כח עליון כחוזים והסכמים בכל הנוגע למועדי מסירה
- 10.5. זירוז בקבלת טופס 4, אפילו זמני, לאכלוס מהיר של הדירות בכדי להקל על קליטת המפונים.

כתמיד, נשמח להיפגש שנית על מנת להוסיף ולפרט ככל שיידרש.

בברכת בטחון וחוסן,

נגה קינן

יו"ר פורום ראשי החברות, פורום CFO

מיכל קורן

עו"ד (חשבונאית), מנכ"ל עמותת ה-CFOs לקשרי ממשל ומשק

רותם קאופמן

מנהלת פורום ראשי החברות

